

1943, máj, 11, 5 hodín popoludní. Dodatok k listu z 9. mája 1943, v ktorom G. Fleischmannová píše, že nemecký poradca získal splnomocnenie na rokovania o záchrane európskych židov.

D o d a t o k

Prichádzam práve od Willyho a musím Vám oznámiť veľmi dôležitú správu:

1/ W. hovoril so svojim najvyšším šéfom a dostal plnú moc rokovať o veľkom pláne.
2/ Zásadne badať príklon k názoru zastaviť všetky deportácie, ale naši tamojší priatelia si želajú konkrétne návrhy. Povedala som mu, že vzhľadom na veľké ťažkosti pri dorozumievaní by sme stratili veľa času a prosila som ho, aby mi láskavo povedal, s akými finančnými prostriedkami musíme počítať. Na to sa vyjadril, že by mali byť dosť vysoké; ráta sa so Schne o Schloscha millionim in Stefan o mechuschban I Nathan.¹⁷⁴

Navrhla som mu toto:

Jeho informácie hneď postúpim ďalej. Približne medzi 1. a 10. júnom t.r. sa u neho ohlásim a oznámim mu, či naši priatelia môžu prevziať taký vysoký záväzok. Dala by som potom k dispozícii Meah Alafim Stefan¹⁷⁵ ako preddavok a na základe toho by som potom dostala ďalší viactýždňový termín, počas ktorej doby by boli deportácie prerušené. Zároveň by sa mali ukončiť aj rokovania a bol by stanovený plán, založený na splátkových platbách.

Willy s mojim návrhom celkove súhlasil, iba si ako preddavok želá Mataim Elef Stefan,¹⁷⁶ nakoľko by pri nižšom obnose vôbec nemohol ďalej meritórne rokovať. V každom prípade mám jeho prísľub, že deportácie sú prerušené až do 10. júna t.r.

Myslím, že toto oznámenie je nesmierne dôležité a že sa ihneď musíte dohodnúť so všetkými priateľmi, aby sa plán mohol uskutočniť. Je absolútne isté, že Willy berie vec veľmi vážne, čo vidno už z toho, že začal rokovať až potom, keď na to dostal plnú moc. Opätovne zdôrazňujem, že W. sa vždy prejavil ako spoľahlivý partner, avšak tiež nástojil na presnom dodržiavaní záväzkov. Uskutočnenie takého obrovského programu, ktorý schválili najvyššie miesta vyžaduje úzkostlivé dodržiavanie záväzkov, lebo v opačnom prípade bude reakcia tým hroznejšia. Som presvedčená, že priatelia si to uvedomujú a že rokovania skončia s takým výsledkom, aký táto svätá vec vyžaduje.

¹⁷⁴ Ráta sa s 2-3 miliónmi dolárov prepočítaných na švajčiarske franky.

¹⁷⁵ 100 000 dolárov.

¹⁷⁶ 200 000 dolárov.

Či finančné prostriedky treba vyplácať kol chodosch¹⁷⁷ alebo v iných intervaloch, či bekesef mamasch o derech haawarah¹⁷⁸ to on oznámi ešte počas neskorších rokovanií.

Najbližšie musíte mať v pohotovosti Mataim Elef Stefan, aby sme mohli získať čas a aby Vy ste medzitým boli schopný zadovážiť príslušné prostriedky a predovšetkým, aby sa v tej dobe nekonali nijaké deportácie. So zadovážovaním veľkých finančných prostriedkov treba začať ihneď, aby pri dokončovaní dohody nedošlo k nijakým prieťahom v plnení záväzkov. V každom prípade žiadam o správu prostredníctvom kuriéra. Pretože neviem, kedy ho zase budeme mať, musíte mi už pri najbližšej príležitosti oznámiť, či je k dispozícii Mataim Elef Stefan, ako aj vôbec Vaše stanovisko a návrhy k plánu.

Zároveň som s Willym hovorila o Poľsku, resp. o tom, aký druh pomoci by mohol presadiť. Na to mi nevedel odpovedať, lebo si aj v tomto smere musí zadovážiť smernice od svojej vrchnosti. Dúfa však, že ich bude mať v priebehu týždňa. Bohužiaľ neviem, či tak skoro budeme mať kuriéra, aby som mohla odpovedať. Len čo sa budem môcť vyjadriť, oznámim Vám to v každom prípade telefonicky. Pokiaľ ide o Poľsko, prejavuje sa W. skepticky; žiaľ, vieme prečo, lebo ďaleko najväčšia časť tamojších priateľov už nie je nažive. Každopádne Vás prosím, oznámte mi kuriérom, s akými finančnými prostriedkami môžeme nátať, aby som mohla Willymu predložiť nejaký návrh, ako aj Vaše iné návrhy a podmienky.

Myslím, že môžem tvrdiť, že dnešný rozhovor bol úspešnejší, nakoľko sme dostali prísľub, že deportácie sú momentálne prerušené a že bola utvorená báza na definitívne zastavenie týchto perzekúcií. S najväčšou netrepezlivosťou očakávam Vašu správu a zostáva s najlepšimi pozdravmi.

G.

Po opätovnej porade s mojimi spolupracovníkmi sme dospeli k jednotnému presvedčeniu, že keď už raz nemecké úrady prejavujú ochotu k rokovaniu, mohlo by prípadné odmietnutie návrhu viesť k strašnej reakcii.

Yad Vashem, Jeruzalem, SM 36, mikrofílm JM 11 728

¹⁷⁷ Na konci každého mesiaca.

¹⁷⁸ Prostredníctvom finančného transferu.